

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Petri Danielis Huetii Demonstratio Evangelica

Huet, Pierre Daniel

Parisiis, 1679

IX. Proponitur deinde nostra & argumentis approbatur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-16260

ficisci. Nec satis Petavio constat ratio in reperienda causa, quamobrem tum abesset Xerxes. Abfuisse enim tunc temporis à Perside, & urbe regia, & in aliquam expeditionem profectum, disertis verbis affirmat. Expeditionem autem hanc adversus Græcos fuisse susceptam conjectat, post detectam Pausaniæ Lacedæmoniorum regis conjunctionem, sumtumque de eo supplicium, atque id bellum causa fuisse, cur Artaxerxem regni socium faceret. Fulcit alteram hanc conjecturam Petavius auctoritate Justinus, cuius hæc verba sunt: *Nec multo post accusatus Pausanias damnatur. Igitur Xerxes, cum prodicionis dolum publicatum videret, ex integro bellum instituit. Græci quoque ducem institunt Cimone Atheniensem, filium Miltiadis.* Bellum illud significat Justinus, quo Græci Cimone duce Persas navali proelio ad Cyprum, terrestri ad Eurymedontem fluvium uno die fuderunt. Id contigit tertio anno septuagesimæ septimæ Olympiadis, qui annus Themistoclis fugam proxime consecutus est. Fraus autem Pausaniæ supplicio compressa fuit sub finem septuagesimæ quintæ Olympiadis. Igitur inter Pausaniæ obitum, & Cimonis victoriam, anni intercesserunt septem. Allectum vero ad regnum à Patre Artaxerxem anno tertio septuagesimæ sextæ Olympiadis statuit Petavius; videlicet inter Pausaniæ casum, & Cimonis proelium. Sane si filium allegit Xerxes, cum Græcos esset invasurus, eoque allecto profectus est ad id bellum gerendum, quo Persæ fracti à Cimone & profligati sunt, quod Petavio dicendum omnino est, cur Babylonem ad Artaxerxem contendit Themistocles tanto locorum intervallo distitum, cum labori ac tempori parcere potuisset, Xerxem ipsum conveniens in propinquis locis bellum administrantem? Quod attinet ad Justinum, non id sibi vult, statim ab interitu Pausaniæ Xerxem adversus Græcos bellum movisse: Diodorus quippe prius illud bellum Persicum, quod duorum annorum fuit, finem habuisse ait post fractos Persas ad Plataeas, & Mycalen, & captam ab Atheniensibus Sestum; quæ anno secundo septuagesimæ quintæ Olympiadis contigerunt: nec quicquam deinceps adversus Græciam Persas aperte moliri fuisse ausos ante Cimonis expeditionem, ex ipsius apparet narrationibus; sollicitatum tantummodo fuisse ad defectionem Pausaniam, sed clam & occulte. Quod ergo ex Justinus verbis excipit Petavius, nimirum detectis Pausaniæ fraudibus, Xerxem in Græcos arma movisse, proptereaque filium regni socium fecisse, historia haudquaquam consentaneum est: cum inter Pausaniæ supplicium, & Cimonis res gestas ac victoriam adversus Persas, nullum Xerxis memoratur bellum, propter quod filium in regni societatem asciscere debuisset: Cimonis autem expeditio nimio distet temporis intervallo à Pausaniæ obitu, quam ut ex eo bellum hoc ortum censeri possit: & longius quoque abist à fictitia illa cooptatione, quam ut ei causam præbuisse putemus. Hunc potius credamus Justinus verborum esse intellectum, post publicatum Pausaniæ dolum, irrogatamque ipsi pœnam, dolore accensum Xerxem ulciscendæ injuriæ desiderium concepisse animo, bellicque olim molendi facultatem optasse sibi dari, ad rem tamen non pervenisse. Nulla ergo in potentatus communionem cooptandi filii tunc occasio Xerxi, vel necessitas fuit, neque ullum conjecturæ huic præsidium Justinus subministrat. Concedamus tamen liberalliter, quod merito negavimus, ascitum fuisse in regni societatem Artaxerxem hoc tempore quod præfinit Petavius, aio enimvero non propterea annos regni Artaxerxis computantem Nehemiam, ab hoc tempore initium computandi fuisse ducturum, sed ab eo quo post defunctum Xerxem plenam ac integram potestatem adeptus est, ac solus regnavit. Postulabat id historia ratio, & Historicorum omnium consuetudo, quam in hoc opere suo Petavius ipse tenuit, nam tempus regni Xerxis definiens, annos ei viginti assignavit, petito nempe initio ab obitu Darii, cum duos tamen supra viginti assignare debuisset annos, si ab eo tempore numerum inivisset, quo à Dario regni successor institutus est.

IX. Discussis aliorum sententiis, quæ majorem veritatis speciem præ se ferunt, iis vero prætermisissis, quarum deprehensa jam ab aliis falsitas est, vel quæ à viris eruditius propositæ tantum, nullis autem allatis argumentis fultæ sunt, nobis nunc ipsis in arenam descendendum est. Ergo existimo septuaginta hebdomadam initium non aliunde peti posse, quam à vicésimo anno Artaxerxis Longimani, quo anno *Exit sermo, ut iterum adificaretur Jerusalem*; cum nullam ante id tempus restituendæ Hierosolymæ potestatem Judæis factam fuisse approbaverim. Vicésimum autem hunc annum à Xerxis obitu & adita ab Artaxerxe regni hæreditate numerari velim, non à commentitia hac Artaxerxis cooptatione, quæ superiori disputatione confutata est. Septuaginta vero hebdomadam finem, non in mortem Christi præcisè, sed in inferiora tempora conjicio, ut sexagesima nona hebdomas ante Christi mortem desinat, Christi vero mors intra septuagesimæ hebdomadis spatium contingat. Nam si veniret septuagesimæ hebdomadis finis in mortem Christi, occisus utique fuisset Christi.

Dan. 9. 24.

stus post septuaginta hebdomadas; quod secus esse debuit: Danieli quippe prædixerat Angelus, futurum ut post hebdomades sexaginta novem occideretur Christus. Quod & aperte significavit cum diceret: *Septuaginta hebdomades abbreviata sunt super populum tuum, & super urbem sanctam tuam, ut consummetur pravaricatio, & finem accipiat peccatum, & deleatur iniquitas, & adducatur justitia sempiterna, & impleatur visio & prophetia, & ungatur sanctus sanctorum.* Hæc completa sunt cum natus est & obiit Christus, & ad vitam rediit. Contractas autem ac decurtatas fuisse ait septuaginta hebdomadas, quia non effluerant totæ, nec curriculum suum absolverant, cum prædictum hoc evenit, septuagesima quippe adhuc erat in cursu. Atque hæc est simplicissima loci hujus interpretatio, & iis longe verisimilior, quæ hæcenus allata sunt; si Ebraicam dictionem *תתנ*, qua usus est Propheta, ita intelligas, ut intellexit Vulgatus Interpres, & ut intellexerunt Senes Septuaginta, qui verterunt, *συνήμνησαν*. Quæ notio dictionis hujus aptissime in nostram sententiam convenit. Atque ea quoniam verbis non satis perspicuis expressa videri poterant, clariora subjicit Angelus, quæ rem aperte explanant: *Scito ergo, & animadvertite: Ab exitu sermone, ut iterum edificetur Jerusalem, usque ad Christum duem, hebdomades septem, & hebdomades sexaginta duas erunt: & rursum edificabitur platea & muri in angustia temporum. Et post hebdomades sexaginta duas occidetur Christus.* Nunc autem instituenda ratio est, qua demonstrare possimus sexagesimam nonam hebdomadem ante Christi obitum effluxisse, septuagesimam vero ante eundem obitum inchoatam post eum defuisse, atque intra ejus decem Christum fuisse in crucem actum. Facili id consequemur negotio, si à vicesimo anno Artaxerxis computemus sexaginta novem hebdomadas, sive quadringentos octoginta tres lunares annos, quorum singuli sint trecentorum quinquaginta & quatuor dierum. Constituto enim anni vicesimi initio in quarto Olympiadis octogesima tertia, sive Periodi Julianæ 4269, sine vero anni ejusdem vicesimi in primo Olympiadis octogesima quarta, sive Periodi Julianæ 4270, edictum Artaxerxis, quo Nehemiæ facultatem Hierosolymæ restituendæ concessit, datum mense Nisan, incidere potuit in annum Periodi Julianæ 4270, qui primus est Olympiadis octogesima quarta. Huc si annos solares addideris quadringentos sexaginta novem, incidet in annum Periodi Julianæ 4739, qui secundus est Olympiadis ducentesima prima, Tiberii decimus tertius. Atqui anni solares quadringenti sexaginta novem, annos lunares efficiunt quadringentos octoginta tres, sive sexaginta novem hebdomadas cum dimidia circiter anni parte. Cum autem mortem obierit Christus anno Tiberii decimo octavo, Periodi Julianæ 4744, Olympiadis ducentesima secunda tertio, convenit id in quintum annum septuagesimæ hebdomadis, quæ proinde absoluta est duobus post Christi obitum annis. Superest nunc ut afferamus causam, cur hoc septuaginta hebdomadam *obscure* in septem, sexaginta duas, & unam Angelus distribuerit. Scaliger & Grotius nullum partitioni huic subesse mysterium arbitrantur, non plus quam isti distributioni minæ in siclos apud Ezechielem: *Porro viginti sicli, & viginti quinque sicli, & quindecim sicli, minam faciunt.* Ego & minæ, & hebdomadam partitionem, non vanam esse & inuilem, sed occulti alicujus mysterii argumentum continere puto. Ac minam quidem Ezechielis non sine causâ sic divisam esse testantur Selomoh Jarchi, David Kimchi, atque imprimis Abrabaniel, qui singulas distributionis hujus partes nummos fuisse usitati ac vulgaris commercii asseverat. De Danielis hebdomadibus sic statuo, priores septem definire spatium, quo Urbis instauratio plane est absoluta, sexaginta duas, ut dixi, ad eam usque decurrere, qua interfectus est Christus; quæ postrema septuagesima est. Itane vero, inquires, quadraginta novem annis resecta Urbs est, cujus murus quinquaginta duobus diebus est absolutus, ut habet liber Nehemiæ? Respondeo propter circumstantes adversarios summa festinatione muros fuisse excitandos; quibus absolutis lentiores in reliquis operibus fuisse progressus. Non enim muri duntaxat, sed & plateæ fuerunt reficiendæ, juxta Gabrielis prædictum: *Rursum edificabitur platea & muri.* Nec muros solum, sed & fossam simul intellige, ut significat Ebraicum exemplar; neque solum plateas, sed & publica ædificia, strata viarum, fora, porticus, cisternas, aquæductus, aliaque hujus generis quamplurima, quæ disturbaverat Nabuchodonosor. Domus etiam tumultuario opere antea exstructæ, in meliorem formam directis ordinibus mandandæ fuerunt. Audiamus Nehemiam: *Postquam autem edificatus est murus, & posui valvas Civitas erat lata nimis & grandis, & populus parvus in medio ejus, & non erant domus edificatae.* Audiamus & Sirachiden: *Et Nehemias in memoria multi temporis, qui erexit nobis muros everfos, & stare fecit portas & seras, qui erexit domos nostras.* Quæ non minus postulabant spatium temporis, quam Templi ipsius ædificatio, cui quadraginta sex annos fuisse impensos Judæi testificantur apud Johannem, ac tres præterea externo Templi ornatui perficiendo, quemadmodum ex Josepho

Dan. 9. 25, 26.

Scalig. Proleg.
De emendat.
temp. & libr. 6.
Grot. in Dan.
9. 24, 25.
Ezech. 45. 12.

Dan. 9. 25.

1. Esdr. 7. 1, 4.

Eccli. 49. 15.

Johan. 2. 20.

Eusebius observat. Eo pertinent verba isthac Gabrielis Angeli ad Daniele[m]: *Et rursum edificabitur platea & muri, in angustia temporum.* Angustiam temporum dicit, pro Ebraeorum consuetudine, quod nos angustum tempus diceremus; ut paulo inferius, *Abominationem desolationis*, quod nos Abominandam desolationem. Sic apud Iliam, *Cymbalum alatum*, pro eo quod est, Cymbalum alatum: sic apud Olee, *Uxor fornicationum*, hoc est, Uxor meretrix: sic Paulus dicitur in Actis, *Vas electionis*, hoc est, Vas electum: sic in Epistola ad Romanos, *Cavo peccati*, dicitur Cavo facinorosa. Alter praterea locutioni huic inest Ebraismus, usurpato *deniq[ue] anni re syzygenuou*, nam *angustum tempus*, hic sonat, angustius tempus. Sic in Genesi, *Major serviet minori*, ubi Ebraica sonant, Magnus serviet parvo. Cum igitur divisisset Angelus sexaginta novem hebdomadas, in septem, & sexaginta duas, subjungit: *Et rursum edificabitur platea & muri, in angustiore tempore*; & duobus nempe illis temporibus quae proposuerat; altero septem hebdomadam, quod angustius est; altero sexaginta duarum, quod longius. Hoc igitur cum dixit, perinde est ac si dixisset, Et rursum edificabitur platea & muri intra septem illas hebdomadas.

Primus eas, quas indicavimus, numerandarum Danielis hebdomadam, & intricatae ac perplexae prophetiae exponendae vias iniiit Julius Africanus, cum peculiari opere De septuaginta hebdomadibus & prophetia Danielis, tum libro quinto *χρονολογικῶν*, unde totam ejus dissertationem repraesentarunt Eusebius, Hieronymus, & Georgius Syncellus. Hunc secuti sunt deinde Theodoretus, Beda, Zonaras, alique complures. Verum aliter rationes suas disputat: nam vicesimum annum Artaxerxis addicit anno quarto Olympiadis octogesima tertiae; nos primo octogesima quartae: annum vero secundum Olympiadis ducentesima secundae, Tiberii decimo sexto, vel potius decimo quinto, ut vertit Hieronymus, proclivi in numerorum notis lapsu; nos anno decimo septimo. Finem ille septuagesimae hebdomadis collocat in morte Christi, nos in anno a morte Christi secundo. Mortem Christi confert in annum decimum quintum, vel decimum septimum Tiberii, quem secundum esse putat Olympiadis ducentesima secundae; nos in decimum octavum Tiberii, quem tertium esse statumus hujus Olympiadis. Decurtatas deniq[ue] ideo dici ab Angelo hebdomadas septuaginta censent Africani sequaces, quod consistent lunaribus annis, qui breviores sunt solaribus; nos sic arbitramur dictas, quod nondum totae praterissent, cum praedictae res exitum habuerunt.

X. Atenim gravi pulsamur argumento, quod tantum apud Scaligerum & Petavium valuit, ut non aliam ob causam ab hac sententia discesserit uterque; ille etiam, Scaligerum dico, pro sua *ἰσχυρία*, anilem, ridiculam, asininam appellare non dubitavit; cum ipse tamen in absonam penitus & vitiosam incurrerit. Cujus persuasionis argumentum hoc habuit, lunari anno non usos fuisse Ebraeos, sed Agarenos, hos quidem lunarem annum simplicem observasse, nulla intercalatione adhibita; Ebraeos vero, etsi ad Lunae motus menses accommodabant suos, annum tamen juxta solem cursum determinasse; & utriusque anni conciliandi & ad idem principium revocandi gratia, embolimos menses lunaribus annis jam inde a Mosis temporibus adjecisse, in quam rem praecleara extat Aben Ezrae testificatio; nec probabile esse Angelum verba facientem ad hominem Ebraeum, alterius significationem anni adhibuisse, quam qui inter Ebraeos usu communi erat receptus. Non id utique nesciebat Africanus, qui opinionem suam proponens hac eam admonitione praemunit: *Ἕλληνας & ἰουδαίους ἔτις μὲν αἰεὶ ἐμβολίμους ἔπουν ὄντα περιεβάλλουσιν* Graeci & Iudaei tres embolimos menses ad octo annos adjiciunt. Non est ergo cur eum infcitiae quisquam insimulet. Porro petitionem istam sic excipit Perenius, idcirco annos lunares praesiniendo vaticinii sui tempore adhibuisse Gabrielem, quod Ebraeis parum cognitum, nedum usitati forent; quo nimirum majori praedictionem suam obscuritate involveret, pro more in vaticiniis recepto: eamdem ob causam per hebdomadas Angelum septem annorum designasse curricula; & in superioribus capitibus vocabulo Temporis, anni spatium non semel expressisse; his ambagibus & involucris rerum futurarum exitus data opera contegentem, ut ab intuenda nuda veritate profani vulgi oculos prohiberet; atque idcirco praemonuisse, *septuaginta hebdomadas abbreviatis esse super populum*, ut de vulgata & populari annorum Ebraicorum forma delibandum aliquid & decerpendum Daniel intelligeret.

Optime id quidem, sed & alia responsione frangere possumus oppositum argumentum. Danieli praedictionem hanc edidit Gabriel Angelus in ditione Darii Medii, quem ait ipse Daniel imperasse super regnum Chaldaeorum. Hinc sequitur probabile esse in annorum designandis intervallis ad eam anni formam spectasse Angelum, quae popularis & pervulgata iis erat gentibus, inter quas versabatur Daniel, ad quem tum verba faciebat. Daniel enim, unus est Darii Medii purpuratis, in actis, scriptisve, &

Euf. in Dent. libr. 8. Dan. 9. 25. Dan. 9. 27. Ili. 18. 1. Oic. 1. 1. Act. 9. 15. Rom. 8. 3. Gen. 25. 24.

Euseb. libr. 5. Chron. Gr & libr. 8. Dem. Hier. in Dan. Georg. Sync. Chronogr. ad A. M. 5514.

Refelluntur argumenta Adversariorum. Primum argumentum.

African. apud Euseb. libr. 8. Dem. Peter. in Dan. libr. 11. Quaeft. 9.

Dan. 9. 1.